ΕΤΟΣ Γ΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 28 Ἰουλίου 1913 ΑΡΙΘ. 136.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΙΕ΄.

Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

« *Καὶ εἰς ἕνα Κύριον, Ἰησοῦν, Χριστόν,*
» *τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ».*

Εἰς τὴν προηγουμένην ὁμιλίαν εἴδομεν τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπήνεγκεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα. Καιρὸς ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν τίνι τρόπῳ ὁ Πανάγαθος καὶ Πανοικτίρμων Θεὸς, ᾠκονόμησε τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν διαφθορὰν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπελείφθη ἓν τῶν δύο ἢ ἔπρεπε νὰ ὑπόκηται αἰωνίως ὑπὸ τὴν θείαν ὀργὴν καὶ κατάραν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἑπομένως νὰ ἀπολεσθῇ καθ᾽ ὁλοκληρίαν, ἢ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔπρεπε νὰ ἐπινοήσῃ ὑπερφυσικόν τι μέσον πρὸς σωτηρίαν τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου.

Ἀλλ᾽ εὐλογητὸν εἴη τὸ προσκυνητὸν ὄνομα τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, ὃς *«οὐ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ.... ἀλλὰ θέλει πάντας σωθῆ-» ναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν».* Ὁ Θεὸς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἐγίνωσκε τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπὸ καταβολῆς ἑπομένως τοῦ κόσμου ᾠκονόμησε καὶ τὸ μέγα καὶ ἀπερινόητον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἔργον.

᾿Αλλ᾿ ἐνταῦθα ἴσως ἐρωτήσει τις. ᾿Αφ᾿ οὗ ὁ Θεὸς ἐγίνωσκεν ἐκ τῶν προτέρων καὶ προέβλεπε τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τί τότε ἔπλασεν αὐτόν; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπαντῶμεν ὅτι ὁ Θεός, ἐπειδὴ εἶναι παντογνώστης καὶ γινώσκει τὰ πάντα καὶ αὐτὰ τὰ μέλλοντα γενέσθαι πρὶν ἢ λάβωσι χώραν, προεγίνωσκε βεβαίως καὶ τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔμελλε νὰ ἁμαρτήσῃ διὰ τῆς συνεργείας τοῦ Διαβόλου καὶ ἐκπέσῃ τῆς μακαρίας ἐκείνης καταστάσεως, δι᾿ ἣν εἶχε προορίσει αὐτόν. ᾿Αλλ᾿ ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἰδοὺ διατί. ᾿Εὰν ὁ Θεὸς ἀπεκωλύετο νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸν λόγον ὅτι προεγίνωσκε τὴν διὰ τῆς ἀπάτης τοῦ Διαβόλου πτῶσιν αὐτοῦ, τότε θὰ ἐνίκα τὸ κακόν, θὰ ἀνεδεικνύετο νικητὴς ὁ Διάβολος, τὸ ὁποῖον ἀντίκειται εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ. Λοιπὸν ἡ πρόγνωσις τοῦ Θεοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ παρακωλύσῃ τὸν Θεὸν ἀπὸ τοῦ νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ ἐγκαταλείψῃ δηλονότι τὴν προαιώνιον αὐτοῦ βουλὴν καὶ ἀπόφασιν ἀνεκτέλεστον.

᾿Αλλὰ τόρα παρουσιάζεται καὶ ἄλλο ζήτημα. ᾿Αφ᾿ οὗ προεγίνωσκεν ὁ Θεὸς τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου, διατί δὲν ἠμπόδισε τοῦτον ἀπὸ τῆς ὀλεθρίου ταύτης πτώσεως; ᾿Ιδοὺ διατί οὐδὲ τοῦτο ἔπραξεν ὁ Θεός. ᾿Εὰν ὁ Θεὸς αὐτὸς ἀπεκώλυε τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου, τότε ὁ Θεὸς θὰ ἐπενέβαινεν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ ἐκανόνιζε τὰ κατ᾿ αὐτὴν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ Διάβολος νὰ ἀπατήσῃ αὐτόν· ἀλλ᾿ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ παρεβιάζετο τὸ **αὐτεξούσιον** τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὐδεμίαν ἐπομένως ἀξίαν θὰ εἶχεν ἡ κατὰ τοῦ Διαβόλου νίκη τοῦ ἀνθρώπου, διότι δὲν θὰ ἦτο ἰδική του νίκη, ἀλλὰ νίκη τοῦ Θεοῦ.

Λοιπὸν πᾶν ὅπερ ἐγένετο, ὀρθῶς καὶ πανσόφως ἐγένετο. ῾Ο Θεός, ὅταν ἔπλαττε τὸν ἄνθρωπον προεγίνωσκε τὴν πτῶσιν καὶ δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως προεγίνωσκε καὶ προέβλεπε καὶ τὴν ἔτι μείζονα δόξαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλε δι᾿ αὐτῆς νὰ ἀνέλθῃ. ῾Ο Θεὸς ἐν τῇ πανσοφίᾳ αὐτοῦ εἶχε προνοήσῃ καὶ περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ ἔμελλε νὰ ἐγερθῇ ὁ πεσὼν ἄνθρωπος καὶ σωθῇ ἐκ τῆς πτώσεώς του ταύτης. Πανσόφως λοιπὸν ὁ Θεὸς καὶ παναγάθως τὰ πάντα προέγνω καὶ προῳκονόμησεν. Ἂς ἴδωμεν τόρα πῶς ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τῆς ᾿Απολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Εἴπομεν προηγουμένως ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἑαυτοῦ παρακοῆς ἐγένετο ἀπείρως ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ παναγάθου, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ δικαιοκρίτου Θεοῦ. ᾿Απογυμνωθεὶς δὲ ὡς ἐκ τούτου τῆς θείας χάριτος καὶ ἀγάπης, ἐξορισθεὶς ἐκ τοῦ Παραδείσου, καὶ δοῦλος γενόμενος τῆς ἁμαρτίας εἶχε χάσῃ τὴν καθαρότητα τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἀπεπλανήθη ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐξηχρειώθη. ῾Η ὁδὸς αὕτη ἔφερεν εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἤτοι τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἔμελλε νὰ ἀπολεσθῇ καθ᾿ ὁλοκληρίαν, ἐὰν δὲν ἐσώζετο, ἤτοι ἐὰν δὲν ἀπηλευθεροῦτο τοῦ κράτους τῆς ἁμαρτίας καὶ δὲν ἐπανήρχετο εἰς τὴν προτέραν μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνίαν. ᾿Αλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῇ τὸ διπλοῦν τοῦτο ἔργον, ἐν τῷ ὁποίῳ συνίστατο ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἦτο ἀνάγκη ἀναπόδραστος νὰ ἱκανοποιηθῇ κατὰ πρῶτον καὶ ἐξιλεωθῇ ἡ διὰ τῆς παρακοῆς προσβληθεῖσα θεία μεγαλειότης καὶ δικαιοσύνη καὶ νὰ ἀνα-

γεννηθῇ δεύτερον καὶ ἀναπλασθῇ ὁλόκληρος ὁ ἄνθρωπος σωζόμενος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας· διότι καὶ ἐὰν ἡ θεία δικαιοσύνη ἐξιλεοῦτο, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἔλθῃ εἰς κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐφ᾿ ὅσον δὲν ἤθελε καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ δὲν ἤθελεν ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοῦ αἰσχροῦ ζυγοῦ τῆς ἁμαρτίας; Πῶς ἦτο δυνατὸν ὁ δοῦλος τοῦ σκότους καὶ τῆς ἁμαρτίας νὰ προσέλθῃ πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἁγιότητος; Τοιαύτην ὅμως ἐξιλαστήριον θυσίαν δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἡ ἁμαρτωλὴ καὶ ἀσθενὴς καὶ ταλαίπωρος ἀνθρωπότης, οὐδ᾿ ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τὸ ἀπειρομέγεθες ἔργον τῆς ἀναπλάσεως καὶ ἀπολυτρώσεως. Ὅ,τι ἦτο, καὶ ὅ,τι εἶχεν ὁ ἄνθρωπος ἦτο τοῦ Θεοῦ δῶρον. Πόθεν λοιπὸν εἶχε νὰ προσφέρῃ τὸν ἄπειρον τοῦτον ἐξιλασμόν; Οὐδαμόθεν. Ἀλλ᾿ οὐδ᾿ αὐτοὶ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἦτο δυνατὸν νὰ προσφέρωσι τοιαύτην θυσίαν, διότι καὶ οὗτοι ὅ,τι ἦσαν, καὶ ὅ,τι εἶχον, ἦτο θεία ἐπίσης δωρεά, ἤτοι ἦσαν καὶ οὗτοι, ἄλλαις λέξεσι κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Εἷς καὶ μόνος ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ τὴν ἄπειρον ταύτην ἐξιλαστήριον θυσίαν. Εἷς καὶ μόνος ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἀπειρομέγεθος ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ εἷς οὗτος εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός, ἡ ἀέναος πηγὴ ἀπείρου δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ ἀπείρου εὐσπλαγχνίας καὶ ἀγαθότητος. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο. Ἀφ᾿ οὗ ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο, δὲν ἠδύνατο διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων καὶ μέσων νὰ θραύσῃ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ ἀνυψωθῇ πρὸς τὸν Θεόν, κλίνει οὐρανοὺς αὐτὸς ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός, συγκαταβαίνει πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καὶ τείνας πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα, ἔσωσεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀνύψωσε πρὸς ἑαυτόν. Ναί, ἀδελφοί μου, ὁ Υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ κατέβη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, προσήνεγκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίαν ἐξιλαστήριον πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου, ἐξηγόρασεν αὐτὸν ἐκ τῆς κατάρας καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἀναπλάσας αὐτὸν ἔσωσεν ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποκατέστησε κοινωνὸν μὲν τῆς θείας ἀγάπης καὶ χάριτος, κληρονόμον δὲ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος. Ἰδοὺ τὸ ἐκ προαιωνίας βουλῆς μέγιστον ἔργον τῆς θείας περὶ τὸν ἄνθρωπον προνοίας, ἔργον ὑπερφυὲς καὶ θαυμαστόν. «*Οὐ πρέσβυς, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ᾿ αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς;*» ἀναβοᾷ ὁ Προφήτης Ἠσαΐας.

Ἀλλ᾿ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι αὐτεξούσιος, ἡ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας σωτηρία αὐτοῦ καὶ ἀναγέννησις θὰ ἦτον ἀδύνατος, ἐὰν προήρχετο καθ᾿ ὁλοκληρίαν ἔξωθεν, ἤτοι ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, καὶ τρόπον τινὰ καταναγκαστικῶς. Ἔπρεπε τὴν ἀνάγκην τῆς σωτηρίας νὰ αἰσθανθῇ ἀφ᾿ ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτὴν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, διὰ νὰ ἀποδεχθῇ ταύτην καὶ προθύμως. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ εὐθὺς μετὰ τὴν πτῶσιν. Ἔπρεπε κατ᾿ ἀνάγκην νὰ παρέλθωσι πολλὰ ἔτη διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς μακρᾶς πολυχρονίου πείρας νὰ γνωρίσῃ ὅλον τὸ μέγεθος τῆς ἑαυτοῦ πτώσεως καὶ νὰ συναισθανθῇ βαθέως ὅλας τὰς συνεπείας τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁμαρτίας καὶ ὅλην τὴν ἐλεεινότητα τῆς καταστάσεως αὐτοῦ. Ἦτο ἀκόμη ἀνάγκη ἡ ἐλεεινὴ αὕτη κατάστασις νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἔπακρον τῆς νοσηρᾶς αὐτῆς ἀναπτύξεως διὰ νὰ ἐπέλθῃ τότε ἐγκαίρως καὶ ὁ θεῖος τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρὸς καὶ θερα-

πεύσῃ αὐτὴν καθ' ὁλοκληρίαν. Ταὐτοχρόνως ἦτο ἀνάγκη καὶ νὰ προειδοποιηθῇ ὁ ἄνθρωπος περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ μέλλοντος τούτου ἰατροῦ καὶ σωτῆρος, ἵνα διὰ μακροῦ χρόνου προπαρασκευασθῇ δεόντως πρὸς ἀποδοχὴν καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς σωτηριώδους θεραπείας καὶ διδασκαλίας. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη προπαρασκευῆς μακρᾶς καὶ πολυχρονίου, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ ἡμῶν κατῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς μόνον ἀφ' οὗ εἶχε φθάση *«τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου»*, ἤτοι *«ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων»*.

Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ᾠκονόμησεν ὁ πανάγαθος Θεὸς ἡμῶν τὸ μέγα τῆς ἡμετέρας Ἀπολυτρώσεως ἔργον. Ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον οὐχὶ ἄνθρωπον, οὐδὲ Ἄγγελον διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἀπέστειλε τοῦτον καθ' ὃν χρόνον ὁ κόσμος εἶχε συναισθανθῆ ὅλον τὸ βάρος τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐκ τοῦ ἁμαρτήματος τούτου συνέπειαι εἶχον καταντήσει πλέον ἀφόρητοι, καθ' ὃν χρόνον ὁ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμαρτίας στενάζων ἄνθρωπος ἐνητένιζε καὶ μετ' ἀγωνίας προσεδόκα τὸν ἐπηγγελμένον Σωτῆρα. Διὰ νὰ φθάσῃ ὅμως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ ἄνθρωπος ἐδέησε νὰ παρέλθωσι χιλιάδες ἐτῶν, ἐδέησε νὰ διολισθήσωσι 5,508 ὁλόκληρα ἔτη, καθ' ἃ παρεσκευάζετο ὁ ἄνθρωπος ἀνενδότως πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ ὑπερφυοῦς τῆς Ἀπολυτρώσεως αὐτοῦ ἔργου.

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ἐγίνετο ἡ παρασκευὴ αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους; Περὶ τούτου ὁμιλήσομεν εἰς τὰς ἑπομένας ὁμιλίας. Ἤδη καταπαύων τὸν λόγον ἐπάναγκες θεωρῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν ὑμετέραν προσοχήν, χριστιανοί μου ἀγαπητοί, ἐπὶ τοῦ ἑξῆς. Διὰ νὰ σωθῇ ὁ πεπτωκὼς ἄνθρωπος τί ἦτο ἀνάγκη νὰ προηγηθῇ; Ἡ συναίσθησις τῆς ἁμαρτωλῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. Διὰ νὰ σωθῇ καὶ ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, ὁ Χριστιανὸς ὁ περιπίπτων εἰς ἁμαρτίαν δι' ἕνα ἢ ἄλλον οἱονδήποτε λόγον οἱ αὐτοὶ ὅροι ἀπαιτοῦνται, ἡ συναίσθησις τοῦ ὅτι εἶναι ἁμαρτωλὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ἀπαιτεῖται, μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ μετάνοια καὶ τὰ ἔργα τῆς μετανοίας. Ὁ Χριστιανὸς ὁ πεπωρωμένος, ὁ Χριστιανὸς δηλονότι ὅστις δὲν ἔχει τὴν συναίσθησιν ταύτην καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν μετανοεῖ, ἀλλὰ ζῇ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐλπίζῃ καὶ σωτηρίαν. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν, ἀδελφοί μου, εἰς συναίσθησιν, ἂς μετανοήσωμεν ἀληθῶς καὶ εἰλικρινῶς, καὶ ἂς ἐπιδείξωμεν ἔργα μετανοίας, ἤτοι ἂς ἀπαρνηθῶμεν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἂς διάγωμεν τὸν βίον ἡμῶν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ, ἵνα γένηται ἡμῖν ἵλεως ὁ Κύριος καὶ χαρίσηται ἡμῖν τὴν σωτηρίαν. Ἀμήν.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΙ

ΟΜΙΛΙΑ ΚΔ΄.

ΙΖ΄. ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ.—ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΟΝ

«Οὐ κλέψεις». (Ἐξόδ. 20, 11).
«Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ »πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ,... »οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑπο»ζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους »αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστι». (Ἐξόδ. 20, 17).
«Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπέτω, μᾶλ»λον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος ταῖς ἰδί»αις χερσὶ τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδι»δόναι τῷ χρείαν ἔχοντι». (Ἐφεσ. 4, 28).
«Μὴ πλανᾶσθε.... οὔτε πλεονέκται »οὔτε κλέπται.... οὐχ ἅρπαγες βασι»λείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι». (Α΄ Κορ. 6, 9-10).

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἄλλο καθῆκον πολὺ σπουδαῖον ἐπίσης, τὸ ὁποῖόν μας ἐπιβάλλει ρητῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἡ ἁγία μας θρησκεία, καὶ τὸ ὁποῖον ὑπαγορεύει ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα, καὶ τὸ ὁποῖον τέλος ὁρίζουν οἱ νόμοι τῆς Πατρίδος, εἶναι ὁ σεβασμὸς τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλησίον ἡμῶν, τοῦ πατριώτου μας καὶ κάθε ἄλλου ἀνθρώπου. Ἠκούσατε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας ταύτης τὰ ρητά, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφὴν καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην ἀπαγορεύει τὴν κλοπήν, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ρητὰ προσέτι δεικνύει ποίαν αἰώνιον τιμωρίαν θὰ λάβουν ὅσοι δὲν συμμορφόνονται μὲ τὴν θείαν ἐντολήν, ἀλλὰ κλέπτουν τὸν ἀδελφόν των. Ἂς ἐπαναλάβωμεν τὴν ἔννοιον τῶν θείων τούτων ἐντολῶν μὲ ἰδικάς μας λέξεις, διὰ νὰ τὰς ἐντυπωθῆτε καλὰ εἰς τὴν ψυχήν σας. Καὶ πρέπει νά σας σημειώσω προηγουμένως, ὅτι τὸν λόγον ἐδῶ τὸν ἔχει ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ὁμιλεῖ ὁ Θεὸς εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, καὶ λέγει. Δὲν πρέπει, ὦ ἄνθρωποι, νὰ ἀφαιρῆτε ὁ εἷς τοῦ ἄλλου τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀπεκτήσατε μὲ τὴν ἐργασίαν σας, ἢ ἐκ κληρονομίας, ἢ ἐκ δωρεᾶς. Σπεύδω μάλιστα νά σας προειδοποιήσω, ὅτι τὸ ἀσφαλέστερον, τὸ ὁποῖον ἔχετε νὰ πράξετε πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἁμαρτήματος τῆς κλοπῆς, εἶναι νὰ προφυλάττεσθε πολὺ ἀπὸ πᾶσαν κακὴν ἐπιθυμίαν,

ἡ ὁποία θά σας παρεκίνει ἢ νὰ μετακινήσετε τὰ σύνορα τῶν γειτονικῶν σας χωραφίων διὰ νὰ προσθέσετε εἰς τὸ ἰδικόν σας κτῆμα μίαν πιθαμὴν χώματος, ἢ νὰ παραμερίσετε τὸ ζευτικὸν τοῦ χωριανοῦ ἢ τοῦ συνεπαρχιώτου ἢ τοῦ συμπατριώτου σας, ἢ νὰ πάρετε τὸν ἡμίονόν του διὰ νὰ τὸν μεταπωλήσετε εἰς ἄλλους, ἢ νὰ ἀποκόψετε μίαν μερίδα αἰγοπροβάτων ἀπὸ κἀνένα ποίμνιον καὶ νὰ τὰ ἐμπορευθῆτε ὡς μεγάλοι τάχα κτηνοτρόφοι, ἢ νὰ ἀνοίξετε τὴν αὐλὴν ἢ καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ πτωχοῦ πλησίον σας διὰ νὰ ἀφαιρέσετε ἀπ' αὐτὸν τὸ ἓν καὶ μόνον ἴσως πρόβατον ἢ τὴν αἶγά του ἢ τὰ τρόφιμα καὶ οἰκιακά του ἔπιπλα. Ἐπειδὴ καὶ εἰς ὅλα ταῦτα καὶ τὰ παρόμοια δυνατὸν νά σας ἐξωθήσῃ ἡ κακή, ἡ διαβολικὴ ἐπιθυμία τοῦ ξένου πράγματος, ὅπως καὶ τὸ ἐναντίον ὅταν ἔχῃ κανείς σας τὴν καλὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πλησίον, τὸ καλὸν καὶ μόνον τὸ καλὸν χάριν αὐτοῦ θὰ ἐπεθύμει νὰ πράξῃ ὁ καλόβουλος ἄνθρωπος. Καὶ ἐπειδή, καλοί μου ἄνθρωποι, ἐξακολουθεῖ ὁ καλὸς Θεός μας διὰ στόματος τοῦ Παύλου, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀργία εἶναι ἡ μητέρα τῆς κακῆς σας ταύτης ἐπιθυμίας, καθὼς καὶ ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία εἶναι ἡ ἄλλη μητέρα τῆς κλοπῆς, ὀφείλετε νὰ ἐργάζεσθε, καὶ νὰ κάμνετε ἰδιοχείρως ἓν οἱονδήποτε ἠθικὸν καὶ νόμιμον ἔργον ἢ ἐπάγγελμα, μὲ τὸ ὁποῖον καὶ τοὺς ἑαυτούς σας καὶ τὴν οἰκογένειάν σας θὰ συντηρῆτε ἀξιοπρεπῶς, ὥστε νὰ μή σας παρουσιάζεται ἡ διαβολικὴ ὄρεξις νὰ κλέψετε διὰ νὰ φάγετε ἢ διὰ νὰ κερδήσετε ἀδίκως χρήματα. Ἐκτὸς δὲ τούτου, θά σας περισσεύῃ ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῆς αὐτοσυντηρησίας, καὶ ἀπὸ τὰ νόμιμά σας ἀποταμιεύματα, νὰ δίδετε καὶ βοήθημά τι εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῆς ὑλικῆς σας συνδρομῆς. Τοιουτοτρόπως δὲ μὲ τὴν τήρησιν τῆς ἐντολῆς μου θὰ παρουσιάζεσθε εἰς τὸ ἀναμεταξύ σας πρῶτον μὲν οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητοι, προτέρημα σπουδαῖον τοῦ φιλοτίμου ἀνθρώπου· δεύτερον δὲ θὰ δύνασθε νὰ ἐκτελῆτε, κατὰ τὴν ἄλλην ἐντολήν μου, τὴν ἐλεημοσύνην, ἀρετὴν ἡ ὁποία πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι ὅταν γίνεται, ὡς διαλαμβάνει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, προκαλεῖ εἰς τὸν ἐλεήμονα τὴν ἐλεημοσύνην, ἤτοι τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ. Ἄλλως πρέπει νὰ μὴν ἀπατᾶσθε, Χριστιανοί, νομίζοντες, ὅτι θὰ σώσετε τὴν ψυχήν σας μὲ μόνον τὴν ψευδῆ πίστιν, ἐνῷ δυστυχῶς εἶσθε κυριευμένοι ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν, καὶ κλέπτετε καὶ ἁρπάζετε τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ τὰ ζῷα, ἢ τὰ προϊόντα, ἢ τὰ χρήματα, ἢ τὰ ἐμπορεύματα. Ὄχι, ἀγαπητοί! «Μὴ πλανᾶσθε, λέγει » ὁ Παῦλος, διότι οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν » Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι». «Νεκρώσατε οὖν, συμβουλεύει ὁ ἴδιος, » ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἃ » ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ». Διότι ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ «εἰσελεύσεται εἰς » τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συν- » τελέσει αὐτόν, καὶ πᾶς κλέπτης ἐκ τούτου, ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται». «Βδέλυγμα Κυρίῳ πᾶς ποιῶν ἄδικα». Οὐαὶ δὲ καὶ ἀλλοίμονον εἰς αὐτόν. Ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀνάξιος τῆς κοινωνίας τῶν ἀχράντων Μυστηρίων· εἶναι ἀνάξιος ὁ αὐτὸς νὰ ἱερωθῇ· εἶναι ἄξιος νὰ στερηθῇ καὶ τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων.

Ἰδού, ἀγαπητοί μου, ποία περίπου εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὴν κλοπήν. Εἶναι, ὡς βλέπετε, αὐστηρὰ

ὅσον ἀντίθεον καὶ ἀφιλάνθρωπον καὶ ἀνήθικον πρᾶγμα εἶναι ἡ κλοπή. Οὐδὲ περιορίζεται μέχρις ἐδῶ μόνον ἡ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὡς πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρῶτον μὲν ζητεῖ μὲ τὸ μέσον τῆς ἀπαγορεύσεως νὰ προλάβῃ τὸ κακόν· καὶ εἴδαμεν ποίας δικαίας τιμωρίας προλέγει, ὅτι θὰ πάθουν οἱ κλέπται. Ἀλλ' ἐὰν κανεὶς δὲν ἤκουσε τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἐφοβήθη τὴν τιμωρίαν καὶ ἐνικήθη ἀπὸ τὸν πειρασμὸν καὶ προέβη ὁ ἄθλιος εἰς τὴν κλοπὴν καὶ ἔκλεψε τοῦ πλησίον αὐτοῦ τὸ πρόβατον ἢ τὸ μοσχάριον ἢ τὸ κίτρον ἢ τὴν σταφίδα ἢ τὸν ἐλαιόκαρπον ἢ τὸ ἔλαιον ἢ τὸ οἰκιακὸν ἔπιπλον, ἐάν, λέγω, κανεὶς Χριστιανὸς παρὰ τὴν θείαν ἀπαγόρευσιν καὶ ἀπειλὴν ἔκαμε τὸ πονηρόν, καὶ πάλιν ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἀπελπίζει, δὲν τὸν ἀφίνει νὰ διαφθαρῇ περισσότερον εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ τί τοῦ προτείνει ; Μίαν σανίδα ὡς γέφυραν νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν παράδεισον τῆς ἐξαγνίσεως ἀπὸ τὴν λίμνην τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως. Ἰδέ, λέγει, ταλαίπωρε ἄνθρωπε, τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τῆς αἰωνίου κολάσεως, φοβοῦ τὴν καταδίκην τῆς ἀθλίας ψυχῆς σου, μετανόησε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν σου, διόρθωσε αὐτὴν μὲ τὴν ἐξομολόγησίν σου, καὶ πρόσφερε ἐγκαίρως τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀδικήματός σου, καὶ μιμήσου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν Ζακχαῖον τοῦ Εὐαγγελίου. Τί ἔκαμεν οὗτος, ἀφοῦ ὡς ἐκ τῆς παρατηρήσεως τοῦ ἁγιωτάτου καὶ δικαιοτάτου Ἰησοῦ συνησθάνθη τὰς ἀδικίας, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει ὡς ὑπάλληλος τοῦ τελωνείου τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ; «Σταθεὶς εἶπε πρὸς » τὸν Κύριον, ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, Κύριε, δίδωμι » τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν». Διότι τριοῦτος ἦτο ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἡ κλοπὴ καὶ ἡ ἀγροζημία ἀπεζημιόνοντο μὲ τὸ παλλαπλάσιον τῆς προξενηθείσης ζημίας καὶ ἀδικίας. Πόσον δὲ σεβασμὸν καὶ πόσην θρησκευτικὴν εὐλάβειαν πρέπει νὰ ἔχῃ κάθε ἄνθρωπος ἀπέναντι τῆς ξένης ἰδιοκτησίας, τοῦτό μας διδάσκει ἓν ὡραῖον παράδειγμα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως σᾶς ἀναφέρω ἐδῶ.

Εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα εἶχε πλουτίσει πολὺ καὶ ἀνυψωθῆ εἰς μεγάλα ἀξιώματα ὁ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος Τωβίτ. Ἀλλὰ δὲν ἤργησε νὰ χάσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ Βασιλέως καὶ νὰ στερηθῇ ὁμοῦ μὲ τὰς τιμάς του καὶ τὴν περιουσίαν του. Τὸ δὲ λυπηρότερον ἔχασε καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του. Καὶ τυφλὸς καθὼς ἦτο καὶ πτωχὸς ὁ ἄλλοτε μεγάλος καὶ πλούσιος συνετηρεῖτο ἀπὸ τὴν ὑφαντικὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἡ καλή του σύζυγος εἰς τὰς ξένας οἰκίας. Μίαν ἡμέραν ἡ Ἄννα θέλουσα νὰ περιποιηθῇ ἐξαιρετικῶς τὸν ἄνδρα της μὲ μίαν πλουσίαν τράπεζαν ἠγόρασεν ἓν ἐρίφιον μὲ τὰ λεπτὰ τῆς ἐργασίας της. Ἀλλ' ὁ σύζυγος αὐτῆς, πρὸ τοῦ ἀκόμη πληροφορηθῇ τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐριφίου, ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι ἦτο κλοπιμαῖον, ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται εἰς τὴν γυναῖκά του. «Πόθεν, ἔλεγε, πόθεν τὸ ἐρίφιον; Μὴ κλο- » πιμαῖόν ἐστιν ; Ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις. Οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστι φαγεῖν » κλεψιμαῖον». Τὸ ἀκούετε, πατέρες καὶ μητέρες καὶ σύζυγοι, πόσην εὐλάβειαν εἶχεν ὁ ἅγιος οὗτος ἄνθρωπος εἰς τὸ ξένον πρᾶγμα ; Πτωχός, ἀνίκανος νὰ ἐργασθῇ, ἀσθενής, πεινῶν ἴσως, καὶ ἔχων νὰ φάγῃ, Κύριος οἶδεν, ἀπὸ πότε κρέας αὐτός, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἔτρωγεν εἰς τὴν Βασιλικὴν

τράπεζαν, διαμαρτύρεται κατὰ τῆς γυναικός του καὶ εἰς τὴν ἁπλῆν ἀκόμη ὑποψίαν, ὅτι ἔφερε καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν πτωχικὴν μέν, ἀλλὰ τιμίαν κατοικίαν των κλεψιμαῖον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον θὰ τὴν ἐμόλυνε καὶ θὰ τὴν καθίστα ὑπεύθυνον τῆς κατάρας τοῦ Θεοῦ. Σᾶς ἀφίνω, ἀγαπητοί, νὰ κάμετε μόνοι σας τὸ διδακτικὸν συμπέρασμα ἀπὸ τὴν ὡραίαν αὐτὴν ἱστορίαν. Μία τοιαύτη εὐλάβεια τῶν γονέων καὶ ἰδιαιτέρως τῆς μητρός, τῆς συζύγου ἀπέναντι τῶν προσφερομένων εἰς αὐτοὺς κλεψιμαίων ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἔπειθε τοὺς κλέπτοντας οἰκείους νὰ παύσουν τὸ ἀντίθετον καὶ ψυχοβλαβὲς τοῦτο ἁμάρτημα.

Ἄλλως, ἀγαπητοί, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκτὸς τοῦ Θείου τὴν κλοπὴν ἀπαγορεύει καὶ τιμωρεῖ αὐστηρῶς καὶ ὁ πολιτικὸς νόμος. Δὲν θὰ ἀντιγράψω ἐδῶ τὰ σχετικά του ἄρθρα. Γνωρίζω μόνον, ὅτι πολλοὶ δυστυχῶς τῶν Χριστιανῶν συμπατριωτῶν μας εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακὰς ἄλλοι περισσότερον καιρόν, ἄλλοι ὀλιγώτερον καὶ δοκιμάζουν οἱ ἀνόητοι τὴν φοβερὰν ταλαιπωρίαν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας των, τοῦ πολυτιμοτάτου τούτου ἀγαθοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἐντὸς τῶν στενῶν, τῶν ὑγρῶν καὶ ἀνηλίων φυλακῶν, ὅπου τοὺς ἔκλεισεν ἡ Πατρὶς ὡς παραβάτας τῶν νόμων της. Γνωρίζω ἐπίσης, ὅτι ἄλλοι ἕνεκα τῶν κλοπῶν των ἔχασαν τὰ πολιτικά των δικαιώματα, καὶ θεωροῦνται ὡς ἄτιμοι. Ἄλλοι ἕνεκα τῶν ἰδίων λόγων ἠναγκάσθησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν των καὶ ἀπὸ τὴν Πατρίδα, διὰ νὰ ζητήσουν εἰς ἄλλο μέρος, ν' ἀποφύγουν τὴν δικαίαν τιμωρίαν τῶν νόμων τῆς Πατρίδος των. Γνωρίζω λοιπόν, ἀγαπητοί, ὅλα ταῦτα, τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦν τοὺς κλέπτας ὡς προσωρινήν των ἀνταπόδοσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον· τὰ γνωρίζετε δὲ καὶ σεῖς κάλλιον ἐμοῦ· καὶ ἐρωτῶ τὸν ἑαυτόν μου, ὅπως βεβαίως θὰ ἐκάματε καὶ σεῖς πολλὰς φοράς, καὶ ἐρωτῶ, λέγω, τὸν ἑαυτόν μου· ὑπάρχουν λοιπὸν Χριστιανοὶ τόσον ἀσεβεῖς πρὸς τὸν Θεόν, τόσον ἀφιλόστοργοι πρὸς τὴν Πατρίδα των, τόσον ἐχθροὶ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς των, τόσον ἀντιστρατευόμενοι τὸ καλῶς ἐννοούμενον ὑλικὸν συμφέρον των, τόσον τέλος βλάκες οἱ ὁποῖοι μὲ τὰ ἔργα των γίνονται ἄξιοι τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας των, ἀνίκανοι νὰ ἀπολαμβάνουν τὸ φῶς καὶ τὴν ζωογόνον θερμότητα τοῦ ἡλίου· ὑπάρχουν ἄνθρωποι καὶ δὴ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι παθαίνουν τόσα καὶ τόσα ἑκουσίως των, καὶ φαίνονται τοιοῦτοι καὶ τοιοῦτοι ἀσεβεῖς καὶ ἀνόητοι ἄνευ ἐντροπῆς τινος, χάριν τῆς κατηραμένης κλοπῆς; Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς φωτίσῃ νὰ συνέλθουν εἰς τοὺς ἑαυτούς των· διότι βέβαια οἱ ταλαίπωροι δὲν εἶναι εἰς τὰ καλά των· δὲν εἶναι εἰς τὰ λογικά των οἱ δυστυχεῖς. Καὶ πῶς νὰ πηγαίνουν ἐπὶ καλοῦ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι κατόπιν τόσης ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν κάμνουν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν πειρασμόν, ἐναντίον ὄχι μόνον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὸν ἅγιον νόμον παραβαίνουν οἱ κλέπται, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῆς Πατρίδος;

Ἀλλά, ἀδελφοί μου, ἂς ἀφήσωμεν πλέον αὐτὰς τὰς μυσαρὰς πράξεις. Ἂς ἀκούσωμεν τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει· «ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζό-» ζόμενος ταῖς ἰδίαις χερσὶ τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν » ἔχοντι». Γένοιτο!